

SPOLUPRÁCE STŘEDNÍCH ODBORNÝCH ŠKOL A ZAMĚSTNAVATELŮ

COLLABORATION BETWEEN SECONDARY TECHNICAL SCHOOLS AND EMPLOYERS

Lenka Hloušková¹, David Kryštof², Stanislav Michek³

¹ Odbor Kurikulum odborného vzdělávání, kariérového poradenství a dalšího vzdělávání, Národní pedagogický institut České republiky, Praha

² Oddělení sociálních věd, Institut celoživotního vzdělávání, Mendelova univerzita v Brně, Brno

³ Ústav primární, preprimární a speciální pedagogiky, Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové, Hradec Králové

Abstrakt

Cílem příspěvku je představit dílčí výsledky kvantitativního výzkumného šetření, které mapuje charakter spolupráce středních odborných škol (včetně učilišť) a zaměstnavatelů pohledem vedení škol a učitelů. Charakter spolupráce je zásadní nejen pro rozvoj středních odborných škol, ale ovlivňuje i procesy učení se na pracovišti a vzdělávací výsledky žáků. Konkrétně se v příspěvku zaměřujeme na rozmanitost a míru spolupráce a výsledky diskutujeme ve vztahu k tzv. politice založené na důkazech.

Klíčová slova: střední odborné školy, zaměstnavatelé, spolupráce

Abstract

The aim of this paper is to introduce the quantitative research survey results that focused on the cooperation between secondary technical schools and employers from the perspective of school leaders and teachers. The character of the employer engagement is key not only for school development, it also impacts workplace learning and learning outcomes of students. We deal with the diversity and extent of the cooperation and we discuss the partial results in the context of evidence-based policy.

Keywords: secondary technical schools, employer engagement, cooperation

1 ÚVOD

Spolupráce zaměstnavatelů a SOŠ/SOU je klíčová pro žáky i učitele a dobře nastavená spolupráce přináší řadu výhod všem zainteresovaným. Spolupráci v tomto šetření chápeme jako znak kvality odborného vzdělávání (Rada, 2020; MŠMT, 2020), což dokládají i empirické studie (např. ČSÚ, 2017; Vlk, 2013).

2 TEORIE

Spolupráci rozdělujeme podle toho, čeho se týká: vzdělávání, výuka, procesy učení a ostatní (Vlk, 2013). Ze znaků dobré spolupráce (např. Barták et al, 2008; Michek et al., 2008; Vlk, 2013; ČSÚ, 2017; Chovancová et al., 2022) vybíráme rozmanitost, míru, nebo vztaženost k osobnosti učících se. V tomto příspěvku se zaměřujeme na rozmanitost a míru spolupráce ve vztahu k učení se pro pracoviště (Novotný, 2009), které posiluje zaměstnatelnost, a tím i uplatnění absolventů na trhu práce. Na základě předvýzkumu můžeme konstatovat, že rozmanitost a míra spolupráce je rozdílná.

3 METODOLOGIE VÝZKUMU

V příspěvku vycházíme z dat plošného online dotazníkového šetření (CAWI) mezi zástupci středních odborných škol a středních odborných učilišť v ČR. Sběr dat proběhl v dubnu 2023 a respondenti z uvedených typů škol jsou kategorizováni do 2 skupin: vedení škol (ředitel a osoba zodpovědná za praktické vyučování na škole, nejčastěji zástupce ředitele) a ředitelem vybraní učitelé. S využitím konfirmační analýzy budeme analyzovat rozmanitost a míru spolupráce středních odborných škol a středních odborných učilišť s jejich sociálními partnery – zaměstnavateli.

4 VÝSLEDKY

Výsledky vyplynou z verifikace souboru hypotéz, které staví na předpokladu, že rozmanitost i míra spolupráce souvisí s velikostí spolupracujícího zaměstnavatele a velikostí školy. Očekáváme, že školy budou zapojovat do tvorby a úprav ŠVP intenzivněji zástupce zaměstnavatelů ze středních a velkých podniků než zástupce mikropodniků a malých podniků, že zástupci středních a velkých

podniků (instruktoři/mentori) budou školami pozitivněji hodnoceni v oblasti odbornosti, didaktických schopností a ochoty předávat znalosti, nebo že budou poskytovat četnější a konstruktivnější zpětnou vazbu škole/žákům než zástupci mikropodniků a malých podniků.

5 ZÁVĚRY A DISKUSE

Lze předpokládat, že výsledky budou navazovat na stávající, ale v mnohém mohou dosavadní zjištění aktualizovat (Barták et al., 2008; Vlk, 2013). Na druhou stranu se jedná o plošné šetření, které má potenciál pomoci představitelům decizní sféry nastavit jednotlivá opatření podle kontextu středních odborných škol (včetně učilišť) a konkrétní situace na národní, krajské nebo institucionální úrovni. Neméně důležitým aspektem diskuze výsledků bude i otázka, jak využít dobré spolupráce pro účely dalšího rozvoje škol směrem k centrům inovací v odborném vzdělávání (MŠMT, 2020).

PODĚKOVÁNÍ

Příspěvek vznikl v rámci projektu ERASMUS-EDU-2021-EQAVET-IBA, č. 101048408 s názvem „Support for quality assurance in VET“.

6 LITERATURA

Barták, F., Berný, L., Coufalík, J., Čiháková, H., Husová, Z., & Vojtěch, J. (2008). *Partnerství škol a zaměstnavatelů. Situace v počátečním a dalším odborném vzdělávání v České republice očima škol*. NÚOV.

ČSÚ (2017). *Vzdělávání zaměstnaných osob – 2015*. ČSÚ.

Chovancová, K., Novosák, J., Andrys, O., Zatloukal, T., Wasserburger, J., & Vlach, M. (2022). *Společné znaky vzdělávání v úspěšných středních školách s učebními obory. Tematická zpráva*. Česká školní inspekce.

Michek, S., Jezberová, R., Kočková, D., Kaňáková, M., Jadrný, P., & Berný, L. (2008). *Kvalita odborného vzdělávání a role sociálních partnerů*. NÚOV.

MŠMT. (2020). *Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+*. MŠMT. https://www.msmt.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf

- Novotný, P. (2009). *Učení pro pracoviště. Prostor pro uplatnění konceptu workplace learning v českém prostředí*. Masarykova univerzita.
- Rada EU (2020). *Doporučení o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost (2020/C 417/01)*. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=EN)
- Vlk, A. (2013). *Souhrnná analýza stavu spolupráce mezi školami a zaměstnavateli*. NÚV. https://archiv-nuv.npi.cz/uploads/POSPOLU/Souhrnna_analyticka_studie_FIN.pdf